

СТАНОВИЩЕ

от д.ф.н. Николай Георгиев Папучиев,
професор в СУ „Св. Климент Охридски“

относно материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „професор“
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“,

по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки,
професионално направление 2.1. Филология (Славянски литератури – полска литература)

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 96 от 11.11.2025 г., и в интернет страницата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра Славистика към Филологически факултет, като кандидат участва доц. д-р Димитрина Георгиева Костадинова-Хамзе от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

1. Общо представяне на получените материали

Със заповед № РД-22-48 от 09.01.2026 г. на ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в ПУ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Славянски литератури – полска литература), обявен за нуждите на катедра Славистика към Филологически факултет.

За участие в обявения конкурс е подал документи **единственият кандидат**:

доц. д-р Димитрина Георгиева Костадинова-Хамзе от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

Представеният от доц. д-р Димитрина Георгиева Костадинова-Хамзе комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва следните документи:

Молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса, Автобиография по европейски формат, Диплома за висше образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ с приложение (оригинал и копие) или нотариално заверено копие, Диплома за образователна и научна степен „доктор“, Диплома (свидетелство) за академична длъжност „доцент“ (оригинал и копие) или нотариално заверено копие, или заповед на ректор (директор) на висшето училище или научната организация за утвърждаване на избор за заемане на академичната длъжност „доцент“, Списък на научните трудове, Научни трудове (копия на публикациите), Справка за съответствие с минималните национални и допълнителни-

те факултетни изисквания, Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи., Анотации на материалите по чл. 76. от ПРАСПУ (на български и чужд език), Самооценка на приноси, Списък на цитираната литература, Документ (удостоверение) за трудов стаж, Документи за учебна работа, Документи за научноизследователска дейност, Документи, отнасящи се до художественотворческата дейност.

Кандидатът доц. д-р Димитрина Костадинова-Хамзе е приложила общо 26 научни труда, 1 студия и 1 монография. Приемат се за рецензиране 1 научен труд, който е извън дисертацията, и се отчитат при крайната оценка и 7 научноизследователски проекта. Не се рецензират 1 научен труд по дисертацията и научните трудове извън проблематиката на конкурса. Разпределението на научните трудове по съответни рубрики, в страната и в чужбина, е както следва: 13/13.

Няма липсващи документи или такива с непълно съдържание.

2. Кратки биографични данни на кандидатката

Димитрина Костадинова-Хамзе завършва средно образование в София през 1981 г. През 1987 г. получава магистърска степен по Славянски филологии (профил *Полонистика*) в Софийския университет. През 2016 г. получава ОНС „Доктор“ в ПУ „Паисий Хилендарски“. През 1995 г. е назначена за редовен преподавател в Катедрата по славистика на ПУ „Паисий Хилендарски“. През 2023 г. е назначена за доцент в същия университет. Освен в ПУ кандидатката е преподавала полски език в и в други университети и центрове в страната. Научното ѝ портфолио се допълва от множество научни специализации, езикови курсове и програми за обмен, в които активно участва. Изследователската ѝ дейност е апробирана в редица научни проекти, част от които международни. Доц. Костадинова-Хамзе е преводач от полски език на художествена литература. Носител е на 46 високи отличия за постижения в научната и преводаческата дейност. От 2023 г. е ръководител на Катедрата по славистика в ПУ „Паисий Хилендарски“.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценката на учебно-педагогическата дейност на доц. Костадинова-Хамзе е отлична. Кандидатката в настоящия конкурс работи активно със студенти от различни университети в България и чужбина. Под нейно ръководство има три успешно защитени дипломни работи, в момента активно работи с още двама дипломанти. Подготвяла е и активно е работила по научно-изследователски задачи на студенти, чиито резултати са били апробирани на научни конференции. Кандидатката активно е участвала в подготовката на учебните планове на 4

бакалавърски програми, както и на допълнителна магистърска специалност „Културно-историческа славистика“. Справката за годишната натовареност показва, че доц. Костадинова-Хамзе е сериозно ангажирана в преподавателската работа с хорариум над необходимия минимум. Наред с това тя демонстрира изключително висока активност в сферата на установяването на контакти на ПУ с полски университети и стартирането на програми за обмен на студенти и преподаватели.

Оценка на научната и научноприложната дейност на кандидата.

Доцент д-р Димитрина Костадинова-Хамзе е участвала в над 150 научни форума, голяма част от които са извън страната или са с международно участие. На тях представя резултатите от своите научни изследвания на български, полски, руски и английски език. В справката за научните трудове кандидатката е посочила авторство в над 200 монографии, студии и статии, публикувани в авторитетни български и международни издания. Всички са детайлно описани по години, като е отбелязано и кои от тях са използвани в предходни процедури. Във връзка с обявения конкурс са посочени 19 цитирания, като общият брой точки е 200, което е два пъти повече от необходимите за придобиване на научното звание „професор“. Цитиранията са съдържателни, липсват данни за автоцитати. Цитиранията от чуждестранни изследователи са категоричен атестат за приносите на кандидатката в областта на филологическото познание.

В настоящата процедура доц. д-р Костадинова-Хамзе участва с монографичен труд „Измерения на съществуването в творчеството на Олга Токарчук“, (2026, Издателство на ПУ, 232 страници). Ключово понятие за работата е *интегративност*, Интегративността в писането на Олга Токарчук е „рефлекс, проявяващ се както на космическо, така и на антропологично равнище. Във втория случай тя се проявява „в основните сфери на съществуването на субекта – психоменталната и творческата“ (с. 9–10). За нуждите на анализа изследователката повдига интегративността на втора степен, като аргументирано защитава наблюденията си, че при полската авторка „художествено я претворява в произведенията си“ (с. 10). Фокусирането върху този аспект от творчеството ѝ е приносно за работата, тъй като придава комплексност и задълбоченост на изводите.

Сред ключовите приноси на работата е следването от страна на изследователката на творческия материал. Никъде в изложението не се забелязва терминологичен натиск или опит за подвеждане на материала към установени теоретични схеми. Напротив, забелязва се обратната тенденция – научният текст изпитва мощното влияние на хуманистичния етос на полската нобелова лауреатка и по този начин споделя общо разбиране към мисленето за ре-

алностите. Литературата създава роли, твърди в съгласие с Токарчук Димитрина Хамзе, „за да можем да се идентифицираме с тях“ (с. 17). Тази идентификация, която е функция от цялостната наративна конструкция, която не е йерархично подредена в сюжетно отношение, а е достъпна за читателската рецепция. (Това свое наблюдение авторката защитава и в други свои публикации, приложени към настоящата конкурсна процедура, като например студията, и няколко от статиите, посветени на Виктор Гомбрович.) По този начин разбирането на текста надхвърля полето на рационалното, за да се проектира в сферата на индивидуално-психичното. Провокациите на Токарчук към читателите са множествени – от засрещането на делнично и необичайно, през стълкновението между митично и рационално, до трансгресирането на битийно-нормативното.

С особена значимост в търсенията на доц. Димитрина Хамзе се откроява проблемът за човешката идентичност и отраженията му в литературата. Човекът е множествен, неговата психика е натоварена с поредица от зачатъци, от които той развива само един (с. 44). И тази концепция е основополагаща за творчеството на полската авторка, която създава литература с висок хуманен заряд, основан на релативността на определени мисловни категории. Светът е непознаваем, за неговата подреденост важно влияние оказва именно вътрешната мотивация на героите. Този психологизъм, който според Димитрина Хамзе определя творчеството на Олга Токарчук, преодолява модерните тенденции на психоанализата и нейната обвързаност с полово-родовото, за да отвори възприятията на човека към широките пространства на комплексната човешка природа.

Специфичен акцент в научните търсения на авторката е поставен върху езика и речевите конструкции. Като отличен познавач на няколко славянски езика, с няколко свои статии изследователката допринася за развитие на превода, анализирайки задълбочено смисловите дълбочини на паремииите, паузата, мълчанието и тяхната роля не само в литературата, а и с оглед на конкретните комуникативни ситуации.

В статиите, както и в монографията си, доц. д-р Димитрина Хамзе се изявява като изследовател с утвърден подход към четенето на литературни текстове. С дълбока мотивираност се отличават топологичните прочити, в които се разглеждат характерните за творчеството на авторите ключови понятия, изграждащи семантичния код на произведението.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Анализът на представените за конкурсната процедура материали показва, че приносите на доц. Димитрина Костадинова-Хамзе са авторски и оригинални и са резултат от задълбо-

чени дългогодишни проучвания. В анализите си тя коректно се позовава на чужди авторски постижения и не допуска плагиатство или автоплагиатство в трудовете си.

5. Критични забележки и препоръки

Отбелязвайки възможните перспективи пред по-нататъшните изследвания, чиито основания се съдържат в хабилитационния труд, авторката визира посока, реферираща „интеграцията на другости и създаването на калейдоскопична и поливалентна идентичност“. В добавка към това, като препоръка към проучванията на доц. д-р Димитрина Хамзе може да се изведе необходимостта от възможно разширяване на работата и към имагологията, заемаща важно място в съвременните литературоведски анализи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от доц. д-р Димитрина Георгиева Костадинова-Хамзе, **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил **значителен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и придобиване на научното звание „Доцент“. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание, като представителна част от тях са публикувани в списания и в научни сборници, издадени от международни академични издателства. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на доц. д-р Димитрина Георгиева Костадинова-Хамзе **е несъмнена**.

Постигнатите от *доц. д-р Димитрина Георгиева Костадинова-Хамзе* резултати в учебната и в научноизследователската дейност **напълно** съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на Филологическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове и с оглед на анализа на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научноприложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет за избор на доц. д-р Димитрина Георгиева Костадинова-Хамзе на академичната длъжност „професор“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование 2. Ху-

манитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Славянски литератури – полска литература).

24.01.2026 г.

Изготвил становището:

Проф. д.ф.н. Николай Папучиев